

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságcikk		Osztályozás
	Szerző	Kobor T.	
	Cím	Pesti kis tükrök.	
	Forrás:	Pesti napló	
		Bp.	1915
	(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)
			308
			"1915"
			Személy
			Helyszám

Pesti KIS TÜKRÖK

IRTA KOBOR TAMÁS.

Tán nem károsítok meg senkit, ha e helyütt nem Przemyslről szólok. Végigvezette Budapest tömegeit zengő katonazenészóval az utcákon, s örülünk és kábulunk tőle, a hogy megilleti, minden rovatban. De tudja Isten, Pest értelmisége, a ki oly áhitattal és kitartással él passzióinak, mint a török a Korán értelmezésének, tudván, hogy mindig új mélységekre bukkan és soha ennek a munkának a végére nem érhet, — nem kényszerítheti magát egy aktuális témához.

Két véletlen mellékesség adja meg témámat. Az egyik, hogy a Kálvin-téren villamosra vártam, a másik hogy egy terézvárosi pékbolt mellett mentem el. A megállónál vagy száz ember, minden fajta és minden koru toporzékol, kiáll a sinre, a messzeségbe néz, végül megborzong és zsi bongani kezd. Jön! S egyszerre az egynemű tömeg felbomlik temperamentum, nem, kor és vagyoni állapot szerint. Messziről látszik az áhitott vonat, s minden ember stratégia ilag elhelyezkedik, s...

szedi a taktikáját. A föltevés, mely igen logikus, hogy a vonat megtelt, s csak kevesen fognak leszállani. A stratégiai előzetes megállapítás, melyik feljáró hol lesz a megállás pillanatában. Az asszonyok, a jámborabb emberek természetesen az első kocsi rendes feljárójára tipelnek. A túrfangosabbja abból indul ki, hogy mindenki az első kocsira veti magát, következképp a másodikra hamarabb juthat föl. A tapasztaltja a második kocsi elülső perronjára spekulál. Néhány ember, a ki szivarozik, a sorsra bizza magát és leszámol azzal, hogy erre a vonatra nem juthat, mások egykedvű önérzettel el sem helyezkednek. Abból indulnak ki, hogy akárhogy, ők ezzel a vonattal okvetetlenül utazni fognak.

A vonat jön, egy elszánt csapat elébe vágta s megszállja az összes feljárókat. A kaulazok kérnek, könyörögnek, a leszállók ordítanak: le akarok szállani. Nem használ semmi. Mire tényleg megáll a vonat, már megtelt, a leszállók birokra mennek egy kis nyílásért, férfiak kiáltanak, asszonyok jajgatnak. A vonat tele van, de az ember nem is hiszi, hogy egy tel vonatra hány ember fér még föl. És sohasem hinné, hogy egészen törekény asszonykák micsoda könyökeröt tudnak kifejteni, s egészen finomnak látszó ur emberek micsoda kiméletlenséggel tudnak a rácshoz szoritani, a lépcsőről lelökni egészen tehetetlen öreg asszonyokat.

Ez az anarchia, az abszolút durva önzés s a legbrutálisabb oktalanság. Mert míg így könyökkel és durvasággal összeszorulnak, már mutatkozik a második vonat, mely majdnem üresen czammog a tultelített, türhetetlen melegségü első nyomában.

Ilyen természetesen Pest. Ezt semmiféle más városban nem lehet tapasztalni.

Vagy harmincz lépésny távolságra egymástól van: a lómészárszék és a pék. Asszonyok és ööltözetü férfiak csoportosulnak az ajtó előtt. Legalább annyian, mint a villamos megállónál. Mindegyik élén egy rendőr, szomorú, vagy unatkozó ábrázattal, s utána melanchólikus illendőséggel, párosával az emberek.

Egy hangos szavuk nincsen, egy fölösleges mozdulatuk nincsen, egy agressziv türelmetlen impulzusuk nincsen. Csöndes, illedelmes, jónevelésü csoport, olyan a milyet a világ legillemesebb városában, Stockholmban látni, a villamos megállónál.

Ez Pest?

Sajnos, ez Pest. S tudja Isten, ez a rend ez az illedelmesség, ez az alázatosság kellemetlen, a szívbe markol. Ezek nem vevők ezek koldusok. Ezek nem illedelmesek, ezek éhesek. Ezek nem nyugodtak abban, hogy...

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

S
C
F
ugyis rájuk kerül a sor: ezek tehetetlenek mert nem tudják, hogy csakugyan rájuk kerül-e a sor? Ha itt elfogy az utolsó adag lóhús, vagy liszt, akkor elfogyott, aznap nincs enni-való, mert nem jön másik bolt, mint a villamosnál másik vonat. A mennyire a villamosnál nem értem a vadságot, a bolt előtt nem értem a szelidséget.

A rendőr tenné? A rendőr is olyan szegény ember. Sehogy se látni, mint másutt, a felsőbbes magatartást. Mintha ő is a sorjára várna. De ha azt hiszik, hogy ő teszi, mért nem állítanak a fő megállóhelyekre is rendőrt? Nem, nem érne semmit. Az éhség, mely másutt a forradalmat csinálja, minálunk őre a rendnek. A pesti ember, ha éhes, jól viseli magát. Velenczében ordítanak: kenyeret! És az ordítás követel. Nálunk kéregetnek és reménykednek: kenyeret? Ha jól viselem magamat, kapok. Ha nem kapok, még jobban kell magamat viselnem, nehogy büntetésből ne kapjak.

A villamossal szemben urnak nézi magát. Az én pénzemért utazni akarok. A társaság tartozik engem vinni, mert abból él, hogy én villamoson akarok menni. A hús, a kenyér: ma hatósági gondoskodás. Nem érzi jogát, érzi a kiszolgáltatottságát. A hatóság nem bolt, a hatóság nem él abból, a mit én fizetek. A pék sem, mert nincs gondja, hogy kinek adja el a portékáját.

Mint fogyasztó már nem érzi magát kuncsaftnak. Négyszer annyit fizet, mint más-kor. De lisztutalvány van a markában, mely határt szab akaratának, de nem parancsol a boltosnak, hogy váltsa is be.

S a vevő, a ki rendszerint pökhendi, alá-zatos, és az eladó, a ki rendszerint alázatos, pökhendi. Ez Pest, sehol a világon ennél szomorubb hozzátapadása a jellemnek a pénzhez és a szükségletekhez, mint itt.

(iz.) (Oldal)